

Sygn. akt I C 372/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSR Tomasz Makaruk

Protokolant Beata Giers

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2017 r. w Zambrowie na rozprawie

sprawy z powództwa B. (...) z siedzibą w W.

przeciwko R. N.

o zapłatę 35.181,55 zł

powództwo oddała

Sygn. akt I C 372/17

UZASADNIENIE

Powód B. (...) z siedzibą w W. pozwem z dnia 19 kwietnia 2017 r. złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym wniósł o zasądzenie od pozwanego R. N. kwoty 35.181,55 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że R. N. w dniu 16 stycznia 2014 r. zawarł w formie pisemnej umowę nr (...) z (...) Pozwany nie spełnił względem banku swojego świadczenia. W dniu 22 grudnia 2016 r. na mocy umowy cesji zostały przeniesione wierzytelności z (...) na powoda B. (...) z siedzibą w W.. Powód wskazał, że całkowite saldo zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy wynosi 35.181,55 zł. Powód na mocy umowy cesji nabył od poprzednika prawnego wierzytelność w wysokości 41.175,38 zł, w tym niespłacony kapitał wynosi 30.117,74 zł. Na wysokość kwoty dochodzonej pozwem składają się: należność główna w kwocie 34.690,59 zł oraz kwota 490,96 zł tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie od niespłaconego kapitału za okres od dnia 22 grudnia 2016 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Pismem z dnia 2 października 2017 r. powód cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia co do kwoty 2.500 zł w związku z dobrowolnym uiszczeniem należności przez pozwanego.

Pozwany R. N. wniósł o oddalenie powództwa w całości zgłaszając trojaki rodzaj zarzuty: nieistnienia roszczenia, przedawnienia roszczenia oraz braku legitymacji powoda do występowania w postępowaniu. Pozwany podniósł, iż wbrew obowiązki przewidzianemu w umowie, od którego spełnienia uzależniona była możliwość dokonania wypowiedzenia umowy, nie otrzymał od (...) żadnego wezwania do uregulowania należności i w związku z tym domagał się przedstawienia przez powoda wezwania do zapłaty wystosowanego przez (...) wraz z potwierdzeniem jego doręczenia. Zakwestionował także możliwość nabycia przez powoda przedmiotowej wierzytelności, albowiem w § 11 umowy wyraził on zgodę na przelew wierzytelności, ale jedynie na rzecz innego banku. Skoro powód nie jest bankiem, przeto zdaniem pozwanego, nie mógł nabyć wierzytelności objętej pozwem w niniejszej sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył, co następuje:

Na podstawie umowy o pożyczkę gotówkową nr (...) z dnia 16 stycznia 2014 r., zawartej z (...) w W., R. N. otrzymał kwotę 49.627,79 zł, zaś całkowita kwota do zapłaty wynosiła 72.934,58 zł. Zgodnie z umową pożyczka miała zostać

splacona w 48 równych ratach kapitałowo – odsetkowych płatnych nie później niż do 15 dnia każdego miesiąca wg harmonogramu spłat pożyczki. Termin spłaty ostatniej raty został określony na 15 stycznia 2018 r.

W umowie wskazano, że rozwiązuje się ona z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia bądź w każdym czasie za porozumieniem stron. W umowie wskazano też, że jeżeli pożyczkobiorca zalega ze spłatą dwóch kolejnych rat pożyczki, bank pisemnie wezwie pożyczkobiorcę do zapłaty. Gdy należności nie zostaną uregulowane w terminie 7 dni od daty odbioru wezwania, bank ma prawo wypowiedzieć umowę. Od następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia całe zobowiązanie z tytułu udzielonej pożyczki staje się wymagalne i traktowane jest jako zadłużenie przeterminowane.

Zgodnie z § 11 umowy pożyczkobiorca wyraził zgodę i upoważnił Bank do przelewu wierzytelności, w tym niewymagalnych, oraz przeniesienia związanych z nimi zabezpieczeń z tytułu umowy na rzecz innego banku.

Pismem z dnia 16 czerwca 2014 r. (...) z siedzibą w W. wypowiedział R. N. umowę o pożyczkę gotówkową nr (...) z powodu niedotrzymania warunków umowy i nieuregulowania zaległości pomimo wezwania do zapłaty.

W dniu 1 września 2014 r. (...) w W. na podstawie art. 96 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) przeciwko dłużnikowi R. N.. W wyciągu tym stwierdzono, że w świetle ksiąg (...) w W. zadłużenie wobec banku z tytułu zawartej umowy pożyczki nr (...) z dnia 16 stycznia 2014 r. wynosi 53.252,05 zł na co składały się niespłacony kapitał w kwocie 48.899,70 zł, odsetki umowne do dnia wypowiedzenia w kwocie 3.553,88 zł, odsetki od zobowiązania przeterminowanego w kwocie 605,47 zł oraz opłaty umowne w kwocie 193 zł.

Postanowieniem z dnia 25 września 2014 r. Sąd Rejonowy w Zambrowie nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko dłużnikowi R. N. z ograniczeniem jego odpowiedzialności do kwoty 99.255,58 zł oraz przeciwko małżonce dłużnika W. N. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku wspólnego małżonków.

W dniu 22 grudnia 2016 r. (...) z siedzibą w W. i B. (...) z siedzibą w W. zawarły umowę sprzedaży wierzytelności, na mocy której (...) w W. przeniósł na nabywcę wierzytelności wskazane w wykazie wierzytelności, stanowiącym załącznik do umowy.

W dniu 10 lutego 2017 r. B. (...) w W. (reprezentowany przez P. (...) z siedzibą w W.) poinformował R. N. o przeniesieniu wierzytelności przysługujących (...) w W. względem dłużnika R. N. na B. (...) w W.. Wraz z zawiadomieniem o przelewie wierzytelności wezwano R. N. do zapłaty kwoty 36.315,91 zł tytułem należności wynikającej z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dn. 16 stycznia 2014 r.

W dniu 28 września 2017 r. R. N. uiścił na rzecz B. (...) w W. kwotę 2.500 zł tytułem należności z tytułu przedmiotowej pożyczki.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: umowę pożyczki gotówkowej wraz z załącznikami (k. 17-32), wypowiedzenie umowy wraz z dowodem doręczenia (k. 33-35), wyciąg z ksiąg bankowych (k. 36-37), postanowienia tut. Sądu (k. 38-40), wezwania do zapłaty (k. 41-42), zawiadomienie o przelewie (k. 43), umowę o przelew wierzytelności z załącznikami (k. 44-117), dokumenty załączone do pism powódki z 25.09.2017 r. i z 1.10.2017 r.

Na wstępie podkreślić należy, iż powód był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, a zatem znana mu była zasada rozkładu ciężaru dowodu, wynikająca z art. 6 kc.

W sytuacji, gdy pozwany w odpowiedzi na pozew zakwestionował, aby otrzymał od (...) wezwanie do uregulowania należności z tytułu nieuregulowania rat spłaty kredytu w terminie i domagał się przedstawienia przez powoda wezwania do zapłaty wystosowanego przez (...) wraz z potwierdzeniem jego doręczenia, to na powodzie spoczywał obowiązek przedstawienia tych dowodów. Tymczasem takie dowody nie zostały przedstawione. W prawdzie pełnomocnik powoda złożył wydruki: pisma informującego o zaległości (k.144), wezwania do zapłaty (k.145), ostatecznego wezwania do zapłaty przed wypowiedzeniem umowy (k.146), ale nie zostały złożone dowody doręczenia

tych pism lub też koperty zwrócone do nadawcy wskutek nieodebrania przez adresata. Sama tylko kopia naklejki przesyłki poleconej na ostatecznym wezwaniu do zapłaty może być uważana za dowód nadania, co jednakże nie jest dowodem, że taka przesyłka w ogóle została dostarczona adresatowi lub też była awizowana. Dowód w postaci zwróconej koperty został natomiast złożony odnośnie powiadomienia o przekazaniu danych osobowych do zbioru danych bankowego rejestru (k.147-149), ale nie ma to znaczenia w świetle § 9 ust. 3 umowy, który daje bankowi prawo wypowiedzenia umowy dopiero gdy pożyczkobiorca nie ureguluje należności w terminie 7 dni od daty odbioru pisemnego wezwania do zapłaty. Skoro zatem nie został przedstawiony dowód pisemnego wezwania do zapłaty, nie ma podstaw do uznania, iż bank był uprawniony do wypowiedzenia umowy, a tym samym wypowiedzenie dokonane pismem z dnia 16 czerwca 2016 r. jest bezskuteczne.

Niezależnie od powyższego powództwo i tak nie mogłoby zostać uwzględnione, albowiem trafnie strona pozwana zarzuciła powodowi brak legitymacji do dochodzenia wierzytelności z umowy pożyczki nr (...).

W myśl przepisu art. 509 § 1 i 2 kc wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba, że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Z powyższego wnika, że nie wszystkie wierzytelności mogą być przedmiotem przelewu. Przepis art. 509 KC wskazuje trzy rodzaje ograniczeń ich zbywalności. Są to ograniczenia zawarte w przepisach ustawy, wynikające z zastrzeżenia umownego albo też z właściwości zobowiązania. Drugie ograniczenie zbywalności wierzytelności związane jest z zastrzeżeniem umownym (pactum de non cedendo). „Przepis art. 509 KC wprowadza odstępstwo od reguły wyrażonej w art. 57 § 1 KC, zgodnie z którym nie można przez czynność prawną wyłączyć ani ograniczyć zbywalności prawa, które przez ustawę zostało skonstruowane jako przenoszalne. I nie idzie tu o postanowienie przez same strony, że jedna z nich, wierzyciel, nie rozporządzi przysługującym jej prawem, które to postanowienie miałoby wywołać jedynie skutek między nimi. W tym wypadku Kodeks zezwala, w drodze wyjątku od zasady z art. 57 KC, na umowne pozbawienie wierzytelności cechy zbywalności ze skutkiem wobec wszystkich, którzy zechcieliby nabyć taką wierzytelność. O ile tego rodzaju ograniczenie nie jest prawnie dopuszczalne w odniesieniu do skutecznego erga omnes prawa własności, możliwe jest przy wierzytelności, jako prawie skutecznym inter partes. Omawiany przepis ma więc charakter *lex specialis* w stosunku do art. 57 kc (...). Prima facie można by wnioskować, że umowne ograniczenie rozporządzania wierzytelnością może nastąpić tylko w tej postaci ogólnego zakazu zbywania. W piśmiennictwie przyjmuje się jednak, że ograniczenia te mogą przyjmować innego rodzaju postać (zob. E. Łętowska, w SPC, t. 3, cz. 1, s. 905). Także Sąd Najwyższy w wyr. z 25.03.1969 r. (III CRN 416/68, OSN 1970, Nr 2, poz. 34) wyraził pogląd, zgodnie z którym strony zobowiązania mogą nie tylko w odniesieniu do określonej wierzytelności wyłączyć możliwość jej przeniesienia na inną osobę. Dopuszczalne jest także zarówno jej ograniczenie, jak i uzależnienie przelewu od spełnienia określonych warunków. ***Biorąc to pod uwagę, należy przyjmować, że kompetencją stron kreujących zobowiązaniowy stosunek prawny jest ukształtowanie wierzytelności w tej postaci, że będzie mogła ona być przedmiotem cesji, ale tylko na rzecz wskazanych podmiotów***, albo też w zależności od tego, czy cesjonariuszem nie będzie określona osoba. Owe ograniczenia w praktyce przybierają różny kształt, strony niekiedy ustanawiają czas, przed upływem którego albo po upływie którego dopuszczalna jest cesja wierzytelności, jak również inne, in casu ustalone warunki (komentarz do art. 509 kc red. Gniewek 2017, wyd. 8/Zagrobelny; Legalis). Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela powyższe poglądy.

Ma rację pozwany, że (...) w W. nie był uprawniony do przelewu wierzytelności na powoda, ponieważ z treści § 11 umowy pożyczki wprost wynika, że pożyczkobiorca wyraża zgodę i upoważnia bank do przelewu wierzytelności, w tym wymagalnych, oraz przeniesienia związanych z nimi zabezpieczeń z tytułu umowy na rzecz banku. Powyższy zapis wskazuje, że swoboda dysponowania wierzytelnością została ograniczona wyłącznie do przelewu wierzytelności na rzecz innego banku. Powód niewątpliwie bankiem nie jest.

Na podstawie art. 509 § 1 kc bezskuteczny jest przelew wierzytelności jeżeli strony w umowie postanowiły, że wierzytelności nie wolno przenieść na inną osobę, także bez zgody dłużnika (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r. w sprawie III CK 173/03).

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić stanowczo należy, iż nie doszło do skutecznego przeniesienia wierzytelności z przedmiotowej umowy pożyczki na powoda, a tym samym powód nie jest uprawniony do występowania w niniejszej sprawie z roszczeniem o zapłatę kwoty 35.181,55 zł przeciwko pozwanemu R. N.. Brak legitymacji czynnej strony powodowej skutkowało oddaleniem powództwa, o czym orzeczono jak w sentencji wyroku.

W tym miejscu wyjaśnić jeszcze należy, iż nietrafny jest zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanego, albowiem jak wskazano powyżej powód nie udowodnił, iż doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy, a zatem część rat jest jeszcze nie wymagalna, a nadto pozew został wniesiony 19 kwietnia 2017 r., a więc przedawnione mogłyby być co najwyżej 3 pierwsze raty pożyczki, które zostały jednak spłacone w całości.

Sąd nie podziela także stanowiska pełnomocnika powoda, iż wpłacenie przez pozwanego kwoty 2.500 zł na poczet zobowiązania z umowy pożyczki stanowi uznanie roszczenia powoda. Stanowisku takiemu sprzeciwia się jednoznaczne oświadczenie zawarte w odpowiedzi na pozew, w którym pozwany nie uznawał roszczenia pozwu i wnosił o oddalenie powództwa w całości.